
FYSIIKAN TUTKIMUSLAITOKSEN JOHTOKUNNAN KOKOUS 2/2021

PÖYTÄKIRJA

AIKA TIISTAINA 5.10.2021 klo 12.15-13.35

PAIKKA Zoom-kokous

JÄSENET

prof. Mikko Alava (Aalto)
vararehtori Paula Eerola (UH), puheenjohtaja
prof. Kari J. Eskola (JYU)
vararehtori Jari Hämäläinen (LUT)
vararehtori Henrik Kunttu (JYU)
~~dekaani Kai Nordlund (UH)~~
varareht. Ossi Naukkarinen (Aalto), varapj.
varadekaani Samuli Siltanen (UH)
~~provosti Jarmo Takala (TAU)~~
vanhempi tutkija Tapio Lampén (HIP henkilöstö)
laboratorionjohtaja Maarit Muikku (STUK)

VARAJÄSENET

~~prof. Adam Foster (Aalto)~~
~~varadekaani Marja Liisa Riekkola (UH)~~
~~prof. Paul Greenlees (JYU)~~
~~prof. Erkki Lähderanta (LUT)~~
~~varadekaani Ari Jokinen (JYU)~~
~~prof. Minna Palmroth (UH)~~
~~prof. Harri Lipsanen (Aalto)~~
~~prof. Mikko Ritala (UH)~~
prof. Esa Räsänen (TAU) (*kohdat 1–7*)
~~apulaisprof. Aleksi Vuorinen (HIP henkilöstö)~~
~~johtava asiantuntija Kari Peräjärvi (STUK)~~

PUHEENJOHTAJA vararehtori Paula Eerola

ESITTELIJÄ johtaja Katri Huitu

ASiantuntijat varajohtaja, tutkimuskoordinaattori Antti Väihkönen

SIHTEERI hallintopäällikkö Tuulikki Laurila

1. Kokouksen avaaminen ja päätösvaltaisuuden toteaminen

Helsingin yliopiston johtosäännön 17 §:n mukaan hallintoelin on päätösvaltainen, kun vähintään puolet jäsenistä, kokouksen puheenjohtaja mukaan luettuna, on läsnä.

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 12.15 ja totesi sen päätösvaltaiseksi.

2. Esityslistan hyväksyminen

Esitys: Hyväksytään esityslista kokouksen työjärjestykseksi.

Päätös: Esityksen mukaan.

3. Johtokunnan edellisen kokouksen pöytäkirjan hyväksyminen

Esitys: Hyväksytään johtokunnan 1/2021 kokouksen pöytäkirja (*liite 1*).

Päätös: Esityksen mukaan.

4. Ilmoitusasioita

- a. Valmisteluryhmän 3–5/2021 kokousten muistiot (*liitteet 2–4*)
- b. kesäharjoittelu CERN:issä ja ESRF:ssä 2021: yhteensä 11 harjoittelijaa, joista suurin osa etäharjoittelijoina (neljä paikan päällä koko kolme kuukautta, yksi osan harjoittelusta)
- c. HIP:in toimintakäsikirja (*liite 5*)
- d. HIP Leaders' Afternoon 2.6.2021
- e. Mentoring Event of HIP and Department of Physics 12.8.2021
- f. Tutkijoiden yö pe 24.9.2021: HIP:issä ohjelmaa ilmaisineläboratoriossa; HIP:in projektipäällikkö Janne Pakarinen Jyväskylän yliopistosta on tapahtuman valtakunnallinen koordinaattori
- g. HIP:in ja LUT:in yhteinen Business Finlandin Research to Business -projekti Detector for nuclear safety, decommissioning and diagnostic applications (DeNuSa) 1.7.2021–31.12.2022
- h. HIP:in tutkimukseen liittyviä rekrytointeja jäsenyliopistoissa:
 - Helsingin yliopistoon professori Kimmo Tuominen 1.9.2021 alkaen
 - Jyväskylän yliopistoon yliopistonlehtori DongJo Kim 1.1.2022 alkaen
- i. HIP:in tutkijoiden eteneminen tutkijanuralla jäsenorganisaatioiden ulkopuolelle:
 - Minsuk Kim professoriksi Etelä-Korean GWNU-yliopistoon 1.10.2021 alkaen
- j. FIRI 2021: HIP:istä kolme hakemusta, joista yksi CMS:n laitteisto-päivitykseen sekä kaksi FAIR-tutkimuslaitokseen (toinen Suomen FAIR-osakkuuteen ja toinen in kind -kontribuutioihin) liittyen

5. Tieteellisen neuvottelukunnan (SAB) suositukset

Fysiikan tutkimuslaitoksen tieteellinen neuvottelukunta (SAB) kokoontui 31.8.–1.9.2021 Zoom-kokouksena. SAB:in raportti on pöytäkirjan liitteenä (*liite 6*). Johtokunta keskusteli SAB:in suosituksista.

Johtokunta keskusteli keinoista parantaa teollisuuden palautekerrointa, johon SAB oli kiinnittänyt huomiota.

Lisäksi johtokunta keskusteli SAB:in suosituksesta selvittää kvanttiteknologian ja kvanttilaskennan mahdollisuuksia HIP:in toiminnalle.

6. Tutkimuslaitoksen toimeenpanosuunnitelma vuodelle 2022

Fysiikan tutkimuslaitoksen johtosäännön 6 §:n mukaan johtokunnan tehtävänä on hyväksyä tutkimuslaitoksen toimintaa, taloutta ja henkilöstöä koskevat suunnitelmat. Tutkimuslaitoksen toimeenpanosuunnitelman luonnos (ml. riskienkartoitus) vuodelle 2022 on pöytäkirjan liitteenä (*liitteet 7–8*).

Esitys: Johtokunta hyväksyy toimeenpanosuunnitelman vuodelle 2022.

Päätös: Esityksen mukaan.

7. HIP:in projektirakenne 1.1.2022 alkaen

Fysiikan tutkimuslaitoksen johtosäännön 6 §:n mukaan johtokunnan tehtävänä on päättää tutkimuslaitoksen toiminnan jakaantumisesta ohjelmiin ja hyväksyä uudet tutkimus- ja kehitysprojektit. Johtokunnalle ehdotettavien uusien projektien kolmi-vuotissuunnitelmat ja ehdotettava projektirakenne 1.1.2022 alkaen ovat pöytäkirjan liitteinä 9–10.

Esitys: Johtokunta hyväksyy seuraavat uudet projektit voimassaoloaikoinen:

- k.* CMS koe (CMS Experiment): 1.1.2022–31.12.2024
- l.* CMS toinen vaihe (CMS Upgrade): 1.1.2022–31.12.2024

Päätös: Esityksen mukaan.

8. Osallistuminen hiukkasfysiikan instrumentoinnin yliopistonlehtorin rahoitukseen

Helsingin yliopiston matemaattis-luonnontieteellinen tiedekunta on valmis avaamaan hiukkasfysiikan instrumentoinnin yliopistonlehtorin tehtävän, jos HIP osallistuu tehtävän rahoittamiseen tehtävään kuuluvan tutkimuksen osuudella (50 %).

Fysiikan tutkimuslaitoksesta tehdyn sopimuksen (24.5.2006) ja HIP:in johtosäännön 8.1.2020 mukaan Fysiikan tutkimuslaitoksen tehtävänä on harjoittaa ja edistää fysiikan perustutkimusta ja soveltavaa tutkimusta, hiukaskiihdytinkeskuksiin liittyvää soveltavaa teknologista kehitystyötä sekä osallistua fysiikan alan tutkijakoulutukseen.

Tutkimuslaitos huolehtii Suomen yhteistyöstä Euroopan ydinfysiikan tutkimusjärjestön (CERN) ja Euroopan antiprotoni- ja ionitutkimuslaitoksen (FAIR) kanssa sekä osallistuu muuhun kansainväliseen tutkimusyhteistyöhön.

Instrumentointi on olennaista alkeishiukkasfysiikan kokeissa. Ilmaisinjärjestelmät sisältävät monenlaisia hiukkasia havainnoivia laitteita. Laitteiden toimivuutta tarkkaillaan jatkuvasti, ja toimintaa säädetään tarvittaessa.

CMS toinen vaihe -projektissa ja sen seuraajissa tarvitaan instrumentoinnin osaajaa, koska Suomi on sitoutunut CERN:in LHC- ja HL-LHC -kokeisiin niiden keston ajaksi. Kokeiden arvioidaan kestävän 2030-luvun lopulle saakka.

SAB on vuoden 2020 ja 2021 suosituksissaan huomionnut instrumentoinnin opetuksen tarpeen.

Johtajan on tarkoitus tehdä tehtävän sisältöä ja rahoitusta koskeva sopimus Helsingin yliopiston matemaattis-luonnontieteellisen tiedekunnan kanssa. HIP:in CMS toinen vaihe -projektin on suunniteltu maksavan HIP:in osuuden yliopistonlehtorin palkasta, koska instrumentoinnin yliopistonlehtori tukee tutkimuksellaan projektia.

Esitys: Johtokunta puoltaa HIP:in osallistumista hiukkasfysiikan instrumentoinnin yliopistonlehtorin rahoittamiseen.

Päätös: Päätettiin esityksen mukaan.

Johtokunta totesi, että HIP:in osallistuminen tehtävän rahoittamiseen perustuu määräaikaiseen projektirahoitukseen (CMS toinen vaihe -projekti ja tulevat vastaavat projektit).

9. Peter Dendoovenin kutsuminen osa-aikaiseen ja määräaikaiseen professorin tehtävään

Peter Dendooven on HIP:issä vierailevana professorina 31.3.2022 saakka toimien RADAR-projektissa projektipäällikkönä 31.12.2021 asti. Vuodenvaihteen jälkeen Dendooven jatkaa suoraan teknologiaohjelman ohjelmajohtajan alla Safety, Security and Safeguards (turvallisuus, turva lainvastaista toimintaa vastaan sekä rauhanomaisuus) -kokonaisuuteen liittyvää tutkimustaan ja tiivistä yhteistyötään Säteilyturvakeskuksen kanssa.

Dendooven on Hollannin University Medical Center Groningenissa apulaisprofessorin (associate professor) 80 %:n työsuhteessa.

Professuurin alaksi on suunniteltu ydin- ja säteilyfysiikkaa (nuclear and radiation physics). Peter Dendoovenin curriculum vitae on pöytäkirjan liitteenä (*liite 11*).

Esitys: Johtokunta puoltaa Peter Dendoovenin kutsumista HIP:iin osa-aikaiseksi (20 %) professoriksi ajalle 1.4.2022–31.12.2025.

Päätös: Esityksen mukaan.

10. Tulevia tapahtumia

- HIP:in henkilöstökokous marras-joulukuussa
- HIP Christmas Coffee tiistaina 21.12.2021 klo 14–16
- HIP 25 Years -juhlaseminaari torstaina 13.1.2022 iltapäivällä
- BootCamp CERN:issä 5.–11.6.2022

11. Muut asiat

Ei muita asioita.

12. Johtokunnan seuraava kokous

Johtokunnan seuraava kokous pidetään maanantaina 29.11. klo 9.00-11.00.

13. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 13.35.

Paula Eerola
Vararehtori, johtokunnan puheenjohtaja

Tuulikki Laurila
Hallintopäällikkö, johtokunnan sihteeri

Pöytäkirja on allekirjoitettu sähköisesti Helsingin yliopiston asian- ja dokumentinhallinta-järjestelmässä (RIIHI).

Tämä asiakirja on allekirjoitettu

Lista allekirjoittajista

Allekirjoittaja

Todennus